Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 27 декабрь 1973 йил, пайшанба ◆ № 303 (15.776). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ФАЗОКОРЛАРГА ШОН-ШАРАФЛАР!

«СОЮЗ-13» ПАРВОЗИ ТАМОМ БЎЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

«Союз-13» кемасидаги ишлар тамом бўлгандан кейин космонавтлар Петр Ильич Климук билан Валентин Витальевич Лебедев 1973 йил 26 декабрда ерга қайтиб тушдилар. Москва вақти билан соат 11 дан 50 минут ўтганда «Союз-13» космик кемасининг учирувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясида Қарағанда шаҳридан 200 километр жанубий-ғарбда сўхста ерга қўнди.

Медицина текшириши натижасида космонавтлар ерга қўнгандан кейин уларнинг соғлиги ва саломатлиги яхшилиги маълум бўлди.

Саккиз кеча-ю саккиз кундуз давом этган орбитал парвоз давомида турли-туман илмий-техникавий тадқиқотлар ва экспериментлар ўтказилди.

«Орион-2» телескоплари системаси ёрдамида турли юлдузлар туркумидаги юлдузларнинг спектограммалари ультра бинафша диапазонда қайд қилинди.

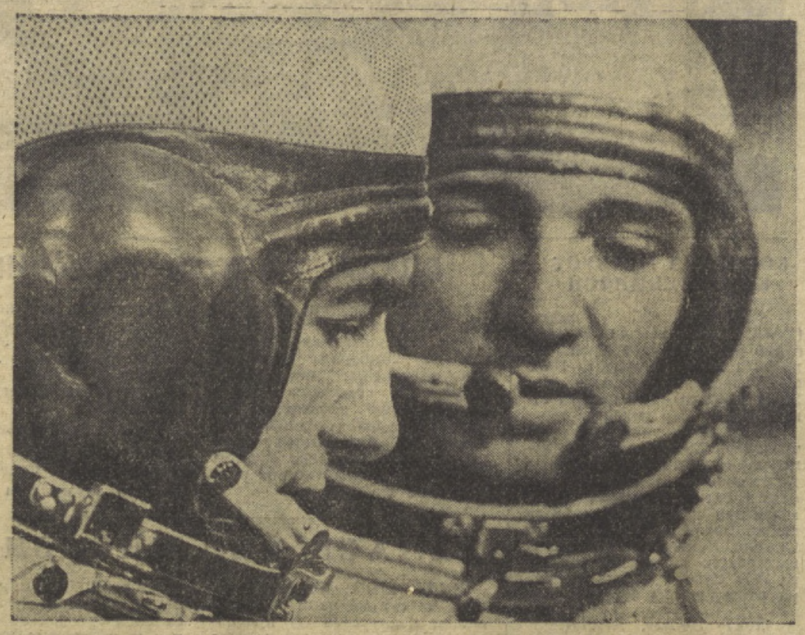
Парвоз вақтида халқ хўжалиги манфаатларини кўзлаб Совет Иттифоқи территориясидаги табиий бойликларни ўрганиш мақсадида ер сатҳининг участкаларин спектографияга ва кўп зонали суратга олинди.

Медицина-биология тадқиқотлари программасига мувофиқ «Левкой» аппаратларидан фойдаланиб, адаптация даврининг турли босқичларида бош миядан қон айланишининг хусусиятлари ўрганилди. Вазнсизлик шароитида «Оазис-2» системаси ёрдамида оқсилни биологик массини олиш имкониятн текширилб кўрилди.

Илмий экспериментларни бажариш вақтида телескопларни мўлжалга гоят аниқ тўғрилашни таъминлайдиган ориентациянинг мукаммаллаштирилган приборлари ва методлари қўлланилди.

Парвознинг ҳамма босқичларида «Союз-13» кемасининг системалари ва унга ўрнатилган илмий аппаратлар нормал ишлади.

Кеманинг парвози ердаги команда — ўлчов комплекс восталари билан пухта равишда таъминлаб турилди. Бу комплекс таркибида Совет Иттифоқи территориясида жойлашган ўлчов пунктлари ва СССР Фанлар академиясининг илмий-тадқиқот кемалари бор эди. Парвоз давомида олинган маълумотлар қайта ишланмоқда ва ўрганилмоқда.

ИЛМИЙ ХАЗИНА БИЛАН ЕРГА

ОРБИТАДА саккиз кун давом этган илмий вахта қизғин ва самарали ўтди. Ер атрофи 128 марта айланиб ўчилди. Шу айланишларнинг ҳар бирида фан учун муҳим экспериментлар ўтказилди.

Ер ўз вакилларини космик сафарларга неча марта юбормасин, коинот разведкачиларига қандай янги-янги топшириқлар берилмасин, ҳамиша Ер билан хайрлашиш ва она планета қўчоғига қайтиш ҳар қандай парвознинг энг завқли дамлари бўлиб қолаверади.

Кема бир секундда орбита бўйлаб, 7,8 километр масофани учиб ўтади. Ана шу чинакам «заргарлик операцияси»нинг муваффақияти тормоз двигателларини аниқ ишга солишга, туширишга доир ҳамма командаларни оператив ижро этишга боғлиқ бўлади.

Парвозни бошқариш пунктида сукунат. Ҳозир кема марказ антенналари учун «кўринмайдиган» зонада — Африка тепасида учиб бормоқда. Ҳамма операция бошланганлиги тўғрисида бу ерга юбориладиган биринчи сигнални кутмоқда.

Ниҳоят сигнал берилди. «Союз-13» бортида тормоз берувчи двигатель қурилмаси ишга солинади. Секундлар яшиндек тез учиб ўтади — туширилувчи аппарат орбитал ва прибор бўлмаларидан ажратилади. Кема аэродинамик тарзда ерга туша бошлайди. Мана у ер атмосферасининг тиғиз қатламларига кириб келмоқда. Тезлик кескин камайтирилади, зўриқиш кучаяди. Бир туртки билан тормоз парашюти очилади. Яна бир бўшроқ туртки берилгач, кема парашютнинг каттакон гумбази остида осилиб қолгандек туюлади.

Жезказғон билан Қарағанда оралиғидаги қўниш жойида барча кидириш воситалари — вертолётлар, вездеходлар, гидросамолётлар шай бўлиб турибди. Операторларнинг хабар қилишларича, соат 11 дан 50 минут ўтганда кема ерга қўнди. Орадан роппа-роса беш минут ўтгач учишни бошқариш марказида: космонавтлар ерда юриб келишмоқда! — деган орзиқиб кутилган хушхабар тарқалди.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС махсус мухбири.
Парвозни бошқариш маркази. 26 декабрь.

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

Ўзбекистон пойтахти районларида ҳисобот-сайлов партия конференциялари бўлиб ўтди.

Конференцияларнинг делегатлари коммунистларнинг партия XXIV съездидан кейин қилган катта ишларини якунладилар. Улар шу вақт ичида партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва идеологик фаолияти даражаси ошганлигини, бу эса шаҳарда хўжалик ва маданий қурилиш суръатларини тезлаштиришни, меҳнаткашларнинг коллективлари олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришларини таъминлаганлигини мамнуният билан қайд қилдилар.

Сўзга чиққан делегатлар ватанни яшнатиш, халқ бахт-саодати тўғрисида ҳормай-толмай қилаётган ғамхўрлиги учун Ленин партиясининг Марказий Комитетига чин кўнгилдан ташаккур айтдилар. Конференцияларнинг қатнашчилари ички ва ташқи сиёсат соҳасида партия XXIV съездининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитетининг 1973 йилги декабрь Пленумидаги нутқида баён қилинган қоидалар ва хулосаларни амалга ошириш йўлида КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қилаётган ишларни барча коммунистлар номидан тўла-тўкис ва батамом маъқулладилар.

Делегатлар қилинган ишларни Марказий Комитетнинг декабрь Пленуми қўйган юксак талаблар асосида анализ қилиб, район партия ташкилотларининг ишида ҳали ҳам содир бўлаётган камчиликларни танқид қилдилар. Партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг иш услубини ва методларини янада такомиллаштириш, беш йиллик тўртинчи йилининг топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашга меҳнаткашларнинг куч ва ғайратини сафарбар қилиш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари: Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов Собир Раҳимов районидаги, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. М. Матчонов Фрунзе районидаги, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев Куйбишев районидаги, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин Октябрь районидаги, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов Киров районидаги, Тошкент область партия Комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов Ленин районидаги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров Ҳамза районидаги партия конференцияларининг ишида қатнашиб, нутқ сўзладилар.

Конференцияларда район партия ташкилотларининг раҳбар органлари, Тошкент шаҳар партия конференциясига делегатлар сайланди. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ ЛАТВИЯДА БЎЛИШИ

РИГА, 25 декабрь. (ТАСС) Латвияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний бугун фашизм қурбонлари хотирасига қўйилган Саласпилс ёдгорлик ансамблини зиёрат қилди. У КПСС Марказий Комитети билан СССР Олий Совети Президиуми номидан қардошлик мозорига гулчамбар қўйди.

Шу куни Н. В. Подгорний В. И. Ленин номли совхозга бориб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш, механизациялаш, самарадорлигини ошириш масалалари билан қизиқиб танишди, «Гунтиняс» сут-товар фермасини кўздан кечирди.

Сўнгра у Латвия ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси экспонатларини томоша қилди.

Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Восс Н. В. Подгорний билан бирга бўлди.

ЎРТОҚ А. Н. ШЕЛЕПИННИНГ ТУРКМАНИСТОНДА БЎЛИШИ

АШХОБОД, 25 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВЦСПС Раиси А. Н. Шелепин Туркманистон бинокорлик индустриясининг етакчи корхоналаридан бири — Ленин номли Ашхобод шиша комбинатини бориб кўрди, меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитлари билан, ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш масалалари, социалистик мусобақа қандай бораётганлиги билан танишди.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Г. Ғапуров, республика Министрлар Советининг Раиси Ғ. Н. Ўразмуҳамедов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Риков А. Н. Шелепин билан бирга бўлдилар.

ЎРТОҚ Ю. В. АНДРОПОВНИНГ ЭСТОНИЯДА БЎЛИШИ

ТАЛЛИН, 26 декабрь. (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат Хавфсизлиги Комитетининг Раиси Ю. В. Андропов бугун бу ерга келди.

Балтика вокзалида Ю. В. Андроповни Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин, Эстония ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. П. Вадер, республика Министрлар Советининг Раиси В. И. Клаусон, Эстония Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, республика партия ва совет органларининг бошқа раҳбарлари кутиб олдилар.

Ю. В. Андропов шу куниёқ Эстония партия-хўжалик активи билан учрашди. Республика халқ хўжалигини ривожлантириш масалалари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь пленумида сўзлаган нутқида қўйилган вазифаларни бажариш масалалари муҳокама қилинди.

КАТТА ҒАЛАБА

ШИРИН (Сирдарё области), 26 декабрь. (ЎзТАГ мухбири). Сирдарё ГРЭСининг иккинчи энергетика блоки саноат токини бера бошлади. Бугун чоштоҳга келиб у 120 минг киловатт қувват билан ишлай бошлади. Турбоагрегатнинг ҳисоблаб қўйилган қуввати — 300 минг киловатт. Муддатидан олдин аввал монтаж қилинган қозон турбина ва генератор синаб кўрилганда қурувчилар ишининг сифати юксак эканлиги маълум бўлди. Энергетика блоки бошқармасининг ҳамма системалари нормал ишлаб турибди.

Иккинчи энергетика блоки ишга тушган пайтнинг ўзида Сирдарё ГРЭСи билан Самарқандаги «бош» подстанция ўртасида 220 киловольт кучланишли электр линия улаб юборилди.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

УЗБЕКИСТОН ССР СОСТАВИДА ЯНГИ РАЙОНЛАР ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришни назарда тутиб ва халқ хўжалигига раҳбарликни янада кучайтириш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Меҳнаткашлар депутатлари Андижон, Бухоро, Наманган, Тошкент, Фарғона ва Хоразм область Советлари ижроия комитетларининг илтимоси қондирилсин —Ўзбекистон ССР составида қуйидаги районлар тузилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИДА

Комсомолобод район — Маркази Оқ олтин аҳоли пункти.

Бўз районидаги Оқ олтин, Мингбулоқ, Навоий номли қишлоқларнинг ва Балиқчилик хўжалигининг территорияси, Москва районидаги «Комсомол» совхози фойдаланаётган ерлар доирасида Ўзбекистон қишлоғи территориясининг бир қисми, шунингдек Ленин районидаги В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги номли совхоз фойдаланаётган ерлар доирасидаги Ўзбекистон қишлоғи территориясининг бир қисми Комсомолобод район составига берилсин.

БУХОРО ОБЛАСТИДА

Олот район — маркази Олот шаҳар посёлкаси.

Олот шаҳар посёлкаси ва Қоракўл районидаги Денов, Жумабозор, Пахтакор, Толқонсайёд ва Чандир қишлоқлари территорияси Олот район составига берилсин.

НАМАНГАН ОБЛАСТИДА

Косонсой район — маркази Косонсой шаҳри.

Косонсой шаҳри, Чуст районидаги Кўқунбой, Ленин йўли, Тегровчи қишлоқлари территорияси ва Тўрақўрғон районидаги Ёртепа қишлоғи территорияси Косонсой район составига берилсин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА

Қуйи Чирчиқ район — маркази Солдатский шаҳар посёлкаси.

Оққўрғон районидаги Солдатский шаҳар посёлкаси ва Кетмонтепа, Киров номли, «Коммунизм», Қизил октябрь, «Новая жизнь», Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли ва Тошовул қишлоқлари Қуйи Чирчиқ район составига берилсин.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА

Бувайда район — маркази Янгиқўрғон аҳоли пункти.

Ленинград районидаги Оққўрғон, Алқор, Бекобод, Бештерак, Бувайда, Жалоир, Кўнғирот ва Янгиқўрғон қишлоқлари территорияси Бувайда район составига берилсин.

Ленинград районининг маъмурий маркази аҳоли яшайдиган Янгиқўрғон аҳоли пунктидан Учкўприк аҳоли пунктига кўчирилсин.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДА

Хонқа район — маркази Хонқа аҳоли пункти.

Янгиариқ районидаги Ленин номли, Мадир, Навоий номли, Намуна, Навхос, Сарипоён, Томадиргодиқ, Хонқа ва Хоразм қишлоқлари Хонқа район территорияси составига берилсин.

Янгиариқ районининг маъмурий маркази Хонқа аҳоли пунктидан Янгиариқ аҳоли пунктига кўчирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ИНТЕРНАЦИОНАЛ БИРЛИГИ

Латвия ССРга ва Рига шаҳрига Ватаннинг олий мукофотлари топширилди

РИГА, 26 декабрь. (ТАСС). Латвия Компартияси Марказий Комитети билан Латвия ССР Олий Советининг республика ва Рига шаҳри жамоат ташкилотлари ҳамда меҳнаткашлари вакиллари иштирокидаги қўшма тантанали мажлисида Латвия республикасига Халқлар дўстлиги ордени ва Рига шаҳрига Ленин ордени топширилди маросими бўлди.

Республика Латвия меҳнаткашларининг ССР Иттифоқини ривожлантириш ва мустаҳкамлашдаги, социалистик миллатлар ва элатлар дўстлиги ҳамда қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари учун, Совет давлатини иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун ва СССРнинг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Ватаннинг ана шу олий мукофотига сазовор бўлди.

Латвия ССР пойтахти шаҳар меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилишда, саккизинчи беш йиллик планнинг саноат ишлаб чиқаришини ривожлантириш соҳасидаги топшириқларини бажаришда эришган катта муваффақиятлари учун мукофотланган эди.

Тантанали мажлисни Латвия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси В. П. Рубен очди. Биз ҳаммамиз, деди у, совет Ватанимизнинг ажойиб муваффақиятлари билан ҳақли равишда фахрланамиз, бу муваффақиятлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумидаги чуқур мазмунли нутқида аққол тавсифлаб берди. Шу нутқда баён этилган қоидалар ва хулосалар партия XXIV съезди қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун бениҳоя муҳим аҳамиятга эга. Юксак мукофотлар бизнинг зиммамизга социалистик Ватанимизнинг қудратини илҳом бахш меҳнат билан мустаҳкамлаш, ССР Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлаш билиб ардоқлаш вазифасини юклайди.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Меҳнат илғорлари, Латвия ССР байроғини, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Ёдгорлик байроғини, Рига шаҳрининг байроғини залга олиб кирадилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийга сўз берилади.

Бугун биз, деди Н. В. Подгорний, шонли воқеа — Латвия Совет Социалистик Республикасига Халқлар дўстлиги орденини, унинг пойтахти — Рига шаҳрига эса Ленин орденини топширишни муносабати билан ана шу тантанали йиғилишга тўпландик. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан ригаликлари, Латвия ССРнинг барча меҳнаткашларини Ватаннинг юксак мукофотлари билан табриклашга ижозат бергайсиз.

Мен партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг илтимосини бажонидил адо этиб, Совет Латвиясининг шонли меҳнатчиларига самимий қутловлар ва энг эзгу тилакларни топшираман.

Латвия ССРнинг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланиши латиш халқининг ССР Иттифоқини, социалистик давлатимиздаги барча миллатлар ва элатларнинг қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдан иборат умумий ишга қўшган катта ҳиссасига берилган юксак баҳодир. Бу орден социализмнинг совет кишиларига жуда азиз бўлган ғалабалардан бири—Советлар мамлакати меҳнаткашлари интернационал бирлигининг рамзидир.

Н. В. Подгорний социализм тарихига ажойиб саҳифалар ёзган латиш халқининг кураш ва бунёдкорлик билан ўтган қаҳрамонона йўли тўғрисида гапириб, латиш қизил ўқчилари ўша қаҳрамонона кунлар йилномасига революциянинг довюрак соддатлари, унинг садоқатли шуҳратпарслари бўлиб кирганликларини қайд қилди. Нотиқ партиямиз ва давлатимизнинг латиш халқи шонли ўғлонлари орасидан етишиб чиққан таниқли арбоблари, атоқли ҳарбий бошлиқлар, ёзувчилар номларини тилга олади, улар Латвия тарихига, Совет Иттифоқи тарихига абадий ёзилиб қолганлигини таъкидлади.

Ҳозирги Латвия — маҳсулотнинг электр техника, радио электроника, приборсозлик, транспорт машинасозлиги сингари бениҳоя муҳим турларини ишлаб чиқаришга ихтисослашаётган ривожланган, гуллаб-яшнаб турган социалистик республикадир. Бугунги Латвиясида бутун бир ой давомида ишлаб чиқарилган миқдордаги саноат маҳсулоти ҳозир республикада атиги бир кеча-кундузда ишлаб чиқарилмоқда.

Республика қишлоқ хўжалигида ҳам чуқур сифат ўзгаришлари содир бўлди. Сиз ларнинг фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасидаги ютуқларингиз ҳаммага маълум.

Халқ хўжалигини, фан ва маданиятни ривожлантиришда сизларнинг гўзал пойтахтингиз — Рига меҳнаткашлари катта роль ўйнамоқдалар, деди сўзини давом эттириб Н. В. Подгорний. Унинг саноати республикадаги бутун маҳсулотнинг бешдан уч қисмига яқинини ишлаб чиқармоқда. Шаҳар ўзининг денгиз порти билан ҳақли равишда фахрланиши мумкин, у Балтикада етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Рига — жуда катта маданий марказ бўлиб, бу ерда Фанлар академияси, еттита олий ўқув юрти, еттита профессионал театр, 200 та оммавий кутубхона, ўнлаб бошқа маданий оқартув муассасалари ишлаб турибди. Рига умумиттифоқ шифохонаси сифатида ҳам тобора кўп шуҳрат қозонмоқда.

Латвия буржуа ҳукмронлиги занжирларини улоқтириб ташлаб ва меҳнаткашлар ҳокимиятини ўрнатиб; мамлакат социалистик хўжалигининг ягона системасига қўшилганлиги, барча совет халқларининг қардошларча ўзаро ёрдами ва мададига таяна олганлиги туфайли ана шундай муваффақиятларга эришиш мумкин бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми, деди сўнгра Н. В. Подгорний, 1974 йилда совет экономикасини ривожлантиришнинг принципиал масалаларини кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида шу йилнинг якунлари, беш йиллик дастлабки уч йилининг якунлари ҳар томонлама анализ қилинди. келгусидаги вазифалар белгиланди, мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг истиқболи батафсил баён этиб берилди. Пленум ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида чиқарилган хулосаларни якдиллик билан маъқуллади, барча партия ташкилотларига ўзларининг амалий ишларида шу нутқда баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилишни таклиф этди.

Ҳозир экономикадаги ишларнинг аҳволи келажакка комил ишонч билан назар ташлашимизга ва ўз олдимизга янги, янада мураккаб вазифаларни қўйишимизга имкон беради. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида ҳам, шунингдек, СССР Олий Советининг еттинчи сессиясида ҳам 1974 йилги планни тўла ва ошириб бажариш, умуман беш йиллигининг муваффақиятли тугаллаш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиши таъкидланди.

Сўнгра Н. В. Подгорний ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлларини таърифлаб берди.

Бизнинг халқ хўжалигимизда жуда катта имкониятлар бор. Вазифа шу имкониятларни амалий фаолиятда, мамлакатнинг бутун мураккаб хўжалик механизмини бошқариш жараёнида ўз вақтида ва энг кўп самара берадиган қилиб рўёбга чиқаришдан иборат, деди у. Марказий Комитетнинг декабрь Пленуми шу масалаларга бениҳоя зўр эътибор берганлигининг боиси ҳам ана шу. Бунда гап бошқаришнинг мавжуд системасини қандайдир тубдан қайта қуриш тўғрисида бораётгани йўқ. Тармоқ принципи замон синовидан ўтди. Айни вақтда халқ хўжалигининг доимо кенгайиб бораётган кўламлари ва мураккаблашиб бораётган вазифалари экономикага янада зўрроқ оперативчилик ва эпчиллик билан раҳбарлик қилишни, планлаштиришни, ташкилий структурани яхшилашни, тор маҳкамачилик ва маҳаллийчилик тенденцияларига қарши кескин кураш олиб боришни талаб қилади.

Бошқариш масалаларига эътибор берилаётганлиги, мода кетидан қувиш эмас, вақтинчалик бир иштиёқ эмас. Ҳозир бошқаришни такомиллаштириш — катта-кичик ишларнинг ҳаммаси соҳасида қабул этилаётган қарорларнинг илмий асосланганлигини, ҳамма даражалардаги ташкилотлар ва барча лавозимлардаги ходимларнинг ҳуқуқлари ва масъулиятини аниқ белгилашни, умуман бутун тармоқда ва ҳар бир ишлаб чиқариш участкасида меҳнатни пухта ўйлаб ташкил этишни билдиради.

Экономикага раҳбарлик масалалари ишга кенг миқёсда партиявий, сиёсий ёндашишни, формализмнинг турли-туман кўринишларига қарши, бюрократик сохтакорликларга қарши, масъулиятдан қочиш йўлидаги уринишларга, айрим раҳбар ходимларнинг масъулиятни ўз зиммасидан соқит қилишга, юқори ташкилотнинг революцияси қўйилган қоғозни рўкач қилишга интилишига қарши кескин кураш олиб боришни талаб қилади. «Совет маъмурияти»нинг машинаси аниқ, ҳалол, тез ишлаши керак,— деб таъкидлаган эди В. И. Ленин, —бу машина ишининг бўшашидан ҳусусий кишиларнинг манфаатларигагина зарар етиб қолмай, шу билан бирга, бутун бошқарув иши сохта, ҳаёлий тусга кириб ҳам қолади».

Н. В. Подгорний шуни таъкидладики, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ҳозирги замон фан ва техникаси ютуқларини муваффақиятли жорий қилиш жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Фан-техника революцияси самараларидан максимал равишда фойдаланиш — коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг ҳал қилувчи омилидир. Икки жаҳон системаси тарихий мусобақасининг олдинги марраси ҳозир худди шу жойдан ўтади. Биз аминмизки, бу мусобақада фан-техника тараққиёти социализмнинг тобора ишончли иттифоқчиси бўлиб қолади.

Ишлаб чиқаришнинг бутун ривожини жамият эҳтиёжларига бўйсундирувчи социалистик тузум фан-техника революциясидан айниқса манфаатдор бўлиб, бунинг учун энг қулай шарт-шароитларни яратишга ҳақиқатан ҳам қодирдир. Фан-техника революцияси ютуқларини социализм афзалликлари билан узвий равишда қўшиб юбориш зарурлигини партиямизнинг XXIV съезди жуда муҳим вазифа қилиб қўйди.

Н. В. Подгорний КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида планлаштиришдаги нуқсонлар ва план интизомини бузишлар тўғрисида, ўзбекликнинг турли соҳаларидаги катта-катта исрофгарчиликлар ҳамон давом этаётганлиги ҳақида, чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш, энг янги фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш масалалари суст ҳал этилаётганлиги тўғрисида партиявий ўткир, принципиал гаплар бўлганлигига эътиборни қаратди. Шу муносабат билан у Латвияда ҳам саноатнинг айрим тармоқларни ишлаб чиқаришни янги сегрунум асбобускуналар билан таъминлаш соҳасида, технология жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида ҳамон орқада қолаётганлигини таъкидлаб ўтди.

(Давоми 2-бетда).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ИНТЕРНАЦИОНАЛ БИРЛИГИ

(Бошн биринчи бетда).

Меҳнат интизоми меҳнат унумдорлигини ўстиришнинг муҳим резервидир, резерви бўлганда ҳам, ҳеч қандай моддий чиқим қилишни талаб этмайдиган резервидир, деди нотиқ сўзини давом эттириб. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида бу ҳақда ҳам гапирилди. Интизомга жуда қаттиқ риоя этиш, меҳнатга ҳалол, виждонан муносабатда бўлиш—барча халқ хўжалик вазифаларимизни муваффақиятли ҳал этишнинг энг муҳим шартидир. Ишлаб чиқаришнинг кўламларигина эмас, характерининг ўзи ҳам тубдан ўзгариб бораётган шу кунларда, ҳатто бир ходимнинг ҳар қандай хатоси ҳам бутун коллектив учун жиддий оқибатларга сабаб бўлиши мумкин бўлган бир пайтда, меҳнатнинг ўзи тобора ижобий ва малакали бўлиб бораётган бир пайтда меҳнат интизомини мустаҳкамлашнинг аҳамияти айниқса ортмоқда.

Меҳнат ҳамма замонларда ҳам ижтимоий бойликнинг манбаи бўлган. «Ўз ишининг устаси» деган сўз доимо халқ олдида меҳнат аҳлига берилган энг юксак баҳо бўлган. Олий социал адолат жамияти бўлган социализм меҳнатни, унинг натижаларини инсон қадр-қимматининг, жамиятдаги моҳиятининг бош мезонига айлантирди.

Н. В. Подгорний республикамиз энг яхши меҳнатчилари номларини тилга олиб, шу кунларда иқтисодий ва социал-маданий қурилишнинг партия белгилаб берган улуғвор программасини бажаришдаги муваффақиятларини ишлаб чиқариш илғорларининг фидокорона меҳнати, ватанпарварлик ташаббусларигина эмас, балки, аввало, биринчи галда каттакатта меҳнат коллективларининг оммавий қаҳрамонлиги белгилаб беради, деб таъкидлади. Ана шу коллективларнинг қудратли одими, шонли ишлари ютуқларимизнинг негизини ташкил қилади.

Латиш халқининг барча муваффақиятлари КПССнинг жанговар отрядларидан бири — Латвия Коммунистик партиясининг фаолияти билан боғланган. Республика коммунистларининг 135 минг кишилик отряди. Латвия Компартияси Марказий Комитети раҳбарлигида омманинг авангарди ва ташкилотчиси, меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияловчи сифатида иш кўрмоқда.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг, СССР Олий Совети VII сессиясининг қарорлари, партиянинг 1974 йилги планини муддатидан аввал бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги даъвати совет кишиларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада жўш урдириб юборди. Н. В. Подгорний Латвия ССР меҳнаткашлари план топшириқларини ва олинган мажбуриятларни муваффақиятли равишда бажарадилар, социалистик мусобақа байроғини бундан буён ҳам баланд кўтара берадилар, партия билан халқ ишига, коммунизм идеалларига чексиз садоқат намуналарини кўрсатаберадилар, деб ишонч билдирди.

Сўнгра у халқаро кескинликни юмшатиш, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш масалаларига, КПСС билан Совет давлатининг ҳозирги замондаги актуал проблемалар юзасидан олиб борилаётган ташқи сиёсат фаолиятига батафсил тўхталиб ўтди.

Ленинча тинч-тотув яшаш принциплари, деди Н. В. Подгорний, халқаро ҳуқуқ ҳужжатларида тобора кўпроқ эътироф этилмоқда ва мустаҳкамланмоқда, энг муҳими эса капиталистик ва социалистик давлатлар ўртасидаги муносабатларда тобора кенг кўламда амалий татбиқ этилмоқда. Касаба союзларининг Варнадаги Жаҳон конгресси ва тинчликсевар кучларнинг Москвада бўлиб ўтган Жаҳон конгресси тинчлик тарафдорларининг ҳаракат бирлиги тобора мустаҳкамланиб бораётганлигининг яққол исботи бўлди. Москвадаги Жаҳон акжуманида ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган ёрқин ва сермазмун нутқда ҳозирги халқаро вазият чуқур анализ қилинди, ҳозирги даврда тинчликсевар кучлар орзуси, асосий вазифалар таърифлаб берилди. Бу нутқда КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программаси моҳият эътибори билан янада ривожлантириб берилди.

Н. В. Подгорний кескинликни юмшатиш соҳасида Европада энг сезиларли натижаларга эришилганлигини қайд қилди. Совет раҳбарларининг АҚШ, ГФР, Франция ва Европа, Африка ва Латин Америкасидаги бошқа мамлакатларнинг арбоблари билан учрашувлари халқаро кескинликни юмшатиш йўлида қўйилган муҳим қадамлар бўлди, шу билан бирга совет раҳбарларининг Япония Бош министри К. Танака билан ва Осиё мамлакатларининг бошқа давлат арбоблари билан учрашувлари, партиямиз Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг яқинда Ҳиндистонга қилган жуда муҳим визити Осиё қитъасида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган салмоқли ҳисса бўлди.

Биз Европада ҳам, Осиёда ҳам, бошқа қитъаларда ҳам кескинликни юмшатиш

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

МАЙЛИ ҚУЧҚОРОВ — Самарқанд область, Пастдарғом районидаги Карл Маркс номли колхоз бригадири.

МАҚСУДАХОН КАРИМОВА — Фарғона область, Фарғона районидаги Димитров номли колхоз бригадири.

ОМОН ТУРСУНОВ — Самарқанд область, Самарқанд районидаги «Москва» колхозининг сабзавотчиси.

ЮКСАК УЮШҚОҚЛИК ВА ЖАНГОВАРЛИК

ДЕҲҚОНОБОД РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Партия конференцияси олдидан районнинг энг ҳурматли чорвадорлари — Мамат Абдимуродов, Амиролим Эшбоев ва Ҳафиз Қаршиевлар билан суҳбатлашдик. Меҳнат билан элга танилган, ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришганлиги ва актив жамоатчилик фаолияти туфайли Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони билан тақдирланган, область ва район партия комитетларига аъзо қилиб сайланган бу кишилар район партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятидан ниҳоятда мамнун эдилар. Гап мавзуи ишлаб чиқаришга партиявий раҳбарлик масаласига кўчганда Мамат ака кўпчиликнинг дилидаги гапни айтди:

— Район ташкил этилганидан буён хўжаликларга партиявий раҳбарлик кучайди. Кадрлар масаласи билан астойдил шуғулланиладиган бўлиб қолди. Коммунистларнинг активлигини ошириш ва ташаббускорлигини кучайтириш учун олиб борилаётган ишлар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга мустаҳкам замин яратаётир. Совхозлар йилдан-йилга кўпроқ маҳсулот тайёрлаб, иқтисодий жиҳатдан юксалиб бормоқда.

Оддий коммунист М. Абдимуродовнинг бу фикр ва мулоҳазалари район партия комитетининг биринчи секретари Я. Иноятовнинг конференцияга қилган ҳисобот докладида ҳам, музокарада сўзга чиққан нотиқларнинг гапларида ҳам ўз аксини топди. Зотан, район партия комитети фаолиятининг ана шу жиҳатлари эришилган муваффақиятларга ҳал қилувчи омил ва мустаҳкам таянч бўлиб хизмат қилмоқда.

Деҳқонобод — Қашқадарё областининг кенжатой райони. Қайта ташкил этилганига энди учинчи йил тўляпти. Дастлаб иш бошланганида унинг таркибига кирувчи хўжаликларнинг аксарияти анчагина камқувват эди. Кўпгина соҳаларда план ва топшириқлар сурункасига бажарилмай келар, чорва қишлови жуда оғир ўтар эди.

Ҳисобот даврида райондаги колхозлар йириклаштирилиб, совхозларга айлантирилди. Зиммаларидаги вазифани муваффақиятли ўтаб келаётган ишбилармон ташкилотчи коммунистлардан 110 киши ва 320 комсомол аъзоси чорвачиликка жалб этилди. Улар чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, сув таъминотини яхшилаш, зооветеринария хизматини жонлантириш, яйловларнинг ҳосилдорлигини ошириш, наслчилик ишларини йўлга қўйишда бош-қош бўлдилар. Ҳозир хўжаликлар тараққиётнинг кенг йўлига тушиб олган. Чорвачилик рентабель соҳага айланди. Ўтган йили район бўйича бу соҳадан 4 миллион 800 минг сўм даромад қилинган бўлса, бу йил 5 миллион 75 минг сўм даромад олиш мўлжалланаётир. Кейинги уч йил мобайнида гўшт етиштириш 18 процент, тухум етиштириш уч баравар кўпайди. 1973 йилда ҳар юз бош совлиқ ҳисобига ўтган йилдагига нисбатан 21 тадан кўзи, яъни 113 тадан кўзи олинди, давлатга дон етказиб бериш 7342 тоннага етди.

Хўжаликлар ва бригадалараро, шунингдек ишчи ва хизматчилар ўртасида беш йиллик планларни муддатидан олдин адо этиш юзасидан социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Бунда КПСС XXIV съезди қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «1972-1973 йил қиш фаслида чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги қарори» ҳаракат йўлланмаси бўлиб хизмат қилмоқда. Мусобақада «СССР 50 йиллиги» совхози чорвадорлари айниқса катта меҳнат зафарларини қўлга киритдилар. Рашид Жабборов, Ашир Сатторов, Раҳмат Маликов, Отабой Беккулов каби кўплаб чўпонлар энг юқори меҳнат кўрсаткичларига эришиш билан ўз касбдошларига намуна кўрсатаётирлар.

Деҳқонобод коммунистларининг фахрланишга арзигулик ишлари кўп. Аммо, ҳозирги вақтда партиямиз қўйётган талаб шундайки, эришилган ютуқлар билан хотиржам бўлиб қолиш мумкин эмас. Конференция давомида районнинг истиқболи ва район партия комитетининг ташкилий-партиявий ишлар савиясини янада юқори кўтариши билан боғлиқ бўлган масалаларга ҳудди ана шу нуқтаи-назардан туриб ёндашилди.

Тўғри, район хўжаликларининг экономикаси йилдан-йилга юксалиб бормоқда. Аммо, ҳалигача районда шундай коллективлар ҳам учраб турадики, улар табиий шароити ва техника таъминоти бир хил бўлгани ҳолда тамомила турлича ишлаб натижаларига эришмоқдалар. «Ленинизм» совхози 1971 йилдан буён давлатга гўшт, жун, қоракўл тери, тухум топшириш планларини бажармай келаётир. Ҳар юз бош совлиқдан 200 тага етказиб қўзи олаётган чўпонлар билан биргаликда шу кўрсаткичнинг ярмига ҳам эришмаётган чорвадорлар бор.

— Районимиз территорияси жуда кенг, — деди маърузачида сўзга чиққан «Кўкбулоқ» совхози партия ташкилотининг секретари **Ҳуррам Бобоев**. — аммо, бу ерлардан самарали фойдаланиш ҳақида кам ўйлаяпмиз. Партия ташкилотлари мавжуд резервлар ва имкониятлардан ишга солишда ўз таъсир кучидан фойдаланмаётир. Районимизда беда уруғи ва тамаки етиштиришни олайлик. Бу соҳадаги планлар мунтазам бажарилмаётир. Ҳолбуки, беда уруғи ва тамаки етиштириш ниҳоятда сердаромад соҳа. Буни совхозимиз мисолида ҳам кўрса бўлади. Бу йил хўжалигимиз 75 тонна беда уруғи тайёрлаб, 750 минг сўм даромад қилди. Тамакидан ҳам ёмон ҳосил кўтармадик. Ўйлайманки, уруғ учун экиладиган бедазорлар ва тамаки майдонларини кескин кўпайтириш керак.

«СССР 50 йиллиги» совхозининг бўлим бошқарувчиси **Йўлдош Олимов**, «Деҳқонобод» совхози партия ташкилоти секретари **Унгбой Ҳайитов** ўртоқлар ҳам ўз сўзларида яйловдан унумли фойдаланишга алоҳида тўхтаб ўтдилар. Улар экиниклик ва эчки жуни тайёрлаш ишлари яхши йўлга қўйилмаганлигини танқид қилдилар. Ҳолбуки, эчкиларни бошқа моллар юролмайдиган тоғ ва қирларда ҳам боқиш мумкин. Улар сабзавот маҳсулотлари ҳамда қовун-тарвуз етиштиришни кўпайтириш, лалмикор ерларда боғ-роғларни кенгайтириш ҳақида ҳам конкрет таклиф ва мулоҳазалар айтдилар.

Районда қурилиш кўлами йилдан-йил кенгайиб бормоқда. 1972 ва 1973 йилларда жами 125 километр янги йўл қурилди. 25 километр йўл асфальтланди. Район маркази ва «Кўкбулоқ» совхозида 116 оилага мўлжалланган уй-жой қуриб битказилди. Жами 100 ўринлик иккита касалхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. 536 ўринли мактаб биноси ҳадемай ўқувчиларни қабул қилади. Аммо, ҳали қурилиш соҳасида бажарилиши лозим бўлган жуда кўп ишлар навбат кутиб турибди. Ҳалигача район маркази билан «Кўкбулоқ» совхози ўртасида телефон алоқаси йўлга қўйилмаган. Бу совхоз қишлоқларини электрлаштиришни тезлаштириш лозим. Чорва моллари учун Дакки ёрости сувини чиқариш, артезиан қудуқлар қазиш суст бормоқда.

Конференция қатнашчилари — Усмон Юсупов номли совхоз директори **Тошқул Ҳожиқулов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси бошлиғи **Раҳматулла Юсупов** ўртоқлар район партия комитети бу масалада актив иш олиб бориши, уни ҳал этишда областдаги тегишли ташкилотлар зарур ёрдам кўрсатиши лозимлигини таъкидладилар.

«Оқробот» совхози устахонасининг мудири **Бакир Жўраев** конференция делегатлари эътиборини маданий-маиший хизмат кўрсатиш иши яхши йўлга қўйилмаганлиги масаласига қаратди.

— Район матлубот жамияти қўчма дўконлар билан савдо қилишни кенг йўлга қўймоқда. У ҳалигача чорвадорлар орзиқиб кутаётган азиз меҳмон бўлиб қолмоқда. Хўжаликларга газета-журнал ва хат-хабарлар вақтида етиб бормайди. Кигиз ўтовлар ҳақида ҳам гапириб ўтмоқчийдим. Қашқадарё — республикамизнинг энг йирик чорвадор областларидан. Шуни инобатга олиб область ташкилотлари кигиз ўтовни саноат йўли билан тайёрлаш масаласини ўйлаб кўрсалар мақсад бўлар эди.

КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил Май пленумидан сўнг партия ҳужжатларини алмаштириш муносабати билан бошланғич партия ташкилотларининг фаолияти чуқур таҳлил қилиб чиқилди. Коммунистларнинг активлиги ва интизомини кучайтириш, партиянинг ички ҳаётини активлаштириш, омма орасидаги ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишларни такомиллаштиришга катта эътибор берилмоқда. Шу билан бирга коммунист деган улуғ номга номуносиб иш тутаётган, ўз хизмат вазифаси ва жамоатчилик топшириқларига эътиборсизлик билан қараётган коммунистларга нисбатан қатто КПСС сафидан чиқаришгача қаттиқ жазо чоралари қўрилмоқда. «Ленинизм» совхозининг ферма мудирлари Тўқсон Хўжаёров ва Эсон Эрдонаев ўз ишларига масъулиятсизлик билан қараганликлари натижасида кўплаб чорва моллар нобуд бўлди. Район партия комитети уларга нисбатан энг оғир жазо — КПСС сафидан чиқариш жазосини қўлдашга мажбур бўлди.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари партияга кирувчиларга нисбатан талабчанликни ошириш билан бирга КПСС сафига ишчилар ва зиёлиларнинг энг яхши вакилларини танлаб олишга катта аҳамият бермоқдалар. Бунда кишиларнинг сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий фазилатлари ниҳоятда синчиклаб ўрганилмоқда. Ҳозир район партия ташкилоти ўз сафига 1178 КПСС аъзосини ва аъзоликка кандидатни бирлаштирган. Шулардан ишчилар 490 кишини, хотин-қизлар 136 кишини ташкил этади. Ҳисобот даврида 89 киши КПСС аъзолигига қабул қилинди. Уларнинг аксарияти бевосита ишлаб чиқариш билан банд бўлган кишилардир.

Лекин райондаги баъзи партия комитетлари ва цех партия ташкилотларида партия сафининг ўсиши етарли назорат қилинмаётир. «Кўкбулоқ» совхозининг 5-бўлим бошланғич партия ташкилоти кейинги уч йил мобайнида бирор кишини ҳам КПСС сафига қабул қилмаган. «Оқробот» совхози партия комитети чўпон ва механизаторлардан КПСС сафига қабул қилишга масъулиятсизлик билан қарамоқда.

Конференцияда район партия комитети фаолиятининг бошқа энг муҳим томонлари ҳам атрофлича муҳокама қилинди.

Конференция район партия комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини қониқарли деб топди ва ҳисобот доклади юзасидан резолюция қабул қилди. Конференция райкомнинг янги составини, ревизия комиссиясини ва область партия конференциясига делегатлар сайлади. Район партия комитетининг ташкилий пленумида райкомнинг биринчи секретари қилиб **Я. Иноятов**, секретарлари қилиб **А. Тожиев** ва **Х. Ҳожиқулов** ўртоқлар сайландилар.

С. МУҲИДДИНОВ,
П. ГАДОЕВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТЕРМИЗ, 26 декабрь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди.

Область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Муродов, Термиз шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Тожиддинов, Денов районидаги Ульянов номли колхоз раиси Н. Султонмуродова, қўриқ ердаги «Дўстлик» совхозининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ш. Қудратов ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар партия Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюросининг фаолиятини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумида сўзлаган нутқида баён қилинган қоида ва хулосаларни қизғин маъқуладилар.

Пленум қатнашчилари область меҳнатчилари беш йилликнинг учинчи йилида социалистик мусобақада катта муваффақиятларга эришганликларини таъкидлаб ўтдилар. Пахтадан мўл ҳосил етиштирилди, саноат маҳсулотини реализация қилиш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди. Шу билан бирга, нотиқларнинг таъкидлаб ўтишича, область экономикасини ривожлантириш соҳасида ҳали катта-катта резервлар фойдаланилмасдан қоляпти.

Область партия ташкилоти ана шу резервларни ишга тушириб, халқ хўжалиги ва маданиятни янада юксалтиришга эришишни келгуси йиллардаги ўзининг асосий вазифаси деб билади.

ГУЛИСТОН, 25 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сирдарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми якунлари ва область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилди.

Область партия комитетининг биринчи секретари Қ. А. Аҳмедов, Гулистон районидаги «Октябрь» колхозининг раиси М. Номозов, Жиззах район партия комитетининг биринчи секретари Э. Исломов, «Голодностепстрой» бошқармасининг бош инженери В. Ф. Маховиков ва бошқа нотиқлар область да беш йиллик топшириқлари бажарилишининг боришини ҳар томонлама анализ қилиб бердилар, ички резервлардан тўлароқ фойдаланишнинг муҳимлигини таъкидладилар.

Пленум якдиллик билан қабул қилган қарорда КПС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXIV съездининг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги қарорларини амалга ошириш борасидаги амалий фаолиятини батамом ва тўла-тўкис маъқуллади, ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини дастуруламал сифатида ва сўзсиз ижро этиш учун қабул қилди.

Пленум Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш юзасидан социалистик мусобақани янада авж олдириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифаларини белгилади.

ТАСС АХБОРОТИ

«МОЛНИЯ-2» УЧИРИЛДИ

Ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланиб алоқа системаларини янада ривожлантириш программасига мувофиқ 1973 йил 25 декабрда Совет Иттифоқида «Молния-2» алоқа йўлдоши баланд эллипс орбитага учирилди. Бу йўлдошга ўрнатилган ретрансляция қилувчи аппаратлар алоқа системасининг тўлқинларни сантиметр диапазонида ишлашни таъминлайди.

«Молния-2» алоқа йўлдоши Совет Иттифоқида олис телефон-телеграф радио алоқа системасини ишлатиб туришни, СССР Марказий телевидениесининг программаларини, «Орбита» ва халқаро ҳамкорлик шаҳобчалари пунктларига узатишни таъминлайди.

Йўлдош чиқариб қўйилган орбитанинг шимолий ярим шарда энг юқори нуқтаси (апогейи) 40.865 километр ва жанубий ярим шарда ерга энг яқин нуқтаси (перигейи) 466 километр.

Йўлдошнинг Ер атрофини айланиб чиқиш даври — 12 соат 17 минут, орбитанинг оғиши — 62,8 градус.

Йўлдош бортида телевидение программаларини узатиш ва кўп каналли олис радио алоқаларини амалга ошириш учун керакли аппаратлардан ташқари команда — ўлчов комплекси аппаратлари, шунингдек орбитани йўллаб, тўғрилаб турадиган ва йўлдошни энергия билан таъминлайдиган система ҳам ўрнатилган.

«Молния-2» йўлдоши орқали алоқа сеансларини мўлжаллаб қўйилган программага мувофиқ ўтказиб турилади.

МАРОҚЛИ КЕЧА

Яқинда Тошкент қишлоқ хўжалик институтида тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йили якуни ва ўқув-тарбия ишларининг самараси ҳақида кеча бўлиб ўтди. Унда институт ўқитувчи-профессорлари, кафедра мудирлари, декан ва студентлар қатнашди.

Кечада институт ректори, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг мухбир-аъзоси, биология фанлари доктори, профессор А. Имомалиевнинг суҳбати тингланди. Институт ёшлари ютуқ ва режалар ҳақида ўртоқлашдилар.

Кеча охирида СССР Давлат мукофотининг лауреати Мукаррама Турғунбоева раҳбарлигидаги «Баҳор» рақс-ансамбли ҳамда ҳаваскорлар катта концерт беришди. Кеча студентларда яхши таассурот қолдирди.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

ГРАЖДАН МУДОФААСИ БИЛИМЛАРИ ПРОПАГАНДАСИГА БАҒИШЛАБ

25 декабрь куни Москвада граждан мудофааси штаблари пропаганда ходимларининг кенгаши иш бошлади.

Кенгашни СССР граждан мудофааси бошлиғи, СССР мудофаа министрининг ўринбосари генерал-полковник А. Т. Алтунин очди.

СССР граждан мудофааси бошлиғининг сиёсий қисм бўйича ўринбосари генерал-полковник В. А. Греков граждан мудофааси билимларини пропаганда қилишни кучайтириш вазифалари тўғрисида доклад қилди.

(ТАСС).

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

журналининг декабрь сони «Халқаро муносабатлар ва идеология кураши» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

«Идеология, маданият» бўлимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. Салимов «Халқ маорифини янада такомиллаштириш учун» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган.

«Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон обкомининг биринчи секретари Қ. Камоловнинг «Социалистик миллатларнинг қардошларча ҳамдўстлигида» сарлавҳали мақоласи босилган.

«Тўққизинчи беш йилликнинг социал-иқтисодий проблемалари» рубрикаси остида «Социалистик меҳнат интизоми ва топширилган иш учун масъулият» сарлавҳали редакцион мақола, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг колхозлардаги қурилиш бўйича Давлат-кооператив бирлашмаси раиси, техника фанлари қандидати С. Омеровнинг «Қишлоқдаги қурилишнинг янги марралари», иқтисод фанлари кандидати Ҳ. Ҳабиқориев билан Ўрта Осиё озиқ-овқат саноати илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик институтининг инженер-экономисти И. Қодировларнинг «Мой-ёғ саноатида иш вақтидан самарали фойдаланайлик», В. М. Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг аспиранти Ҳ. Мамедовнинг «Маиший хизматни янги вазифалар даражасига кўтарайлик» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

Булардан ташқари, «Партия ўқуви системаси пропагандистлари ва тингловчиларига ёрдам», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

ИШЧИ ВА ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИНИНГ СЛЁТИ

БУХОРО, 25 декабрь. (ЎзТАГ). Бу ерда областдаги ишчи ва қишлоқ мухбирларининг слети бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари КПСС XXIV съезди талаблари асосида ишчи ва қишлоқ мухбирларининг вазифаларини муҳокама қилдилар, орттирган тажрибалари билан ўртоқлашдилар. Слётда Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев нутқ сўзлади.

УНВОНЛАР МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. С. ШУВАЕВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада автомобиль йўлларини лойиҳалаш ва қуриш соҳасидаги катта хизматлари учун, кўп йиллик, самарали меҳнат фаолияти учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва ундан фойдаланиш министрлигига қарашли «Узгипроавтодор» лойиҳалаш институтининг бош инженери Александр Семёнович **Шуваевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 25 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

З. ОБИДОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбек совет адабиёти соҳасидаги хизматлари учун шоир Зоҳиджон **Обидовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 25 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. И. ИСМОИЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика нефть саноатида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан «Ўзбекнефть» бирлашмасининг бошлиғи Азиз Исмоилович **Исмоилов** Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 25 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Т. Ф. НИГАЙГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали меҳнат фаолияти, Фарғона тўқимачилик комбинатини ривожлантириш, кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш ишига шахсан катта ҳисса қўшганлиги учун Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинатининг бош инженери Трофим Федорович **Нигайга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 25 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЭЛГА ЁҚҚАНИ — БИЗГА ЁҚҚАНИ

Азизжон саноат моллари магазинидан ўтлиги қишлик кийим кечак харид қилди-ю, пойафзал сотиб олмаганлигини эслаб қолди.

— Анави, бичими кетворган туфлини кўрсатинг-чи, — мурожаат қилди сотувчига. — Ўзимиз Прагадан импорт қилинган бўлса керак.

Сотувчи жилмайиб қўйди. Азизжон туфлини мароқ билан кўздан кечиргач, тамғаси босилган фабриканинг номига кўзи тушиб қолди:

— Ие, Ўзимизнинг Янгийўлдан экан-ку!

Дарахтнинг учи бекорга қимирламаганидек, бу гапда ҳам жон бор эди. Янгийўл пойафзал фабрикаси ишчи-хизматчилари йил бошида имкониятларини сарҳисоб қилиб кўриб, пойафзаллар сифатини яхшилашга ваъда беришган эди. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб аҳоли дидига мос маҳсулотлар ишлаб чиқаришга киришиб кетди. Ўтган йилар ичида фабрика қудрати ошди, пойафзал турлари кўпайди, маҳсулот сифати яхшиланди. Улар йил охиригача пландан ташқари 160 минг сўмлик маҳсулот ёки 37 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқариш, юз мингдан квадрат дециметр материалларни тежаш, кўзда тутилганидан 15 минг сўм кўп фойда олиш ва 35 та янги пойафзал турини ишлаб чиқариш синовидан ўтказиш аҳди билан ишлашмоқда.

Ғалвир сувдан кўтарилишига ҳам оз вақт қолди. Буни яхши назарда тутган фабрика коллективи социалистик мусобақани кенг қанот ёздирмоқда, куч ва имкониятлардан яроқли бирича самаралироқ фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Масалан, фабрикада цехлараро ва участкалараро йўлга қўйилган мусобақа ишлаб чиқаришда хом ашёлардан тежаб-тергаб фойдаланиш илғор тажрибаларга суяниб иш кўриш, брақчиларга қарши кескин курашиш ва меҳнат унумдорлигини оширишда асосий омил бўлиб хизмат қиляпти. Фабрика маҳаллий комитети ҳар ойнинг охирида социалистик мусобақанинг бориши тўғрисида цех, участка бошлиқларининг ҳисоботларини эшитиб турибди. Голиб цех фабрика кўчма Қизил байроғи ва 200 сўм пул мукофоти билан тақдирланса, мусобақада ютиб чиққан участкага кўчма вимпел ҳамда 50 сўм пул мукофоти бериб борилади. Т. Сироҳиддинов, А. Ерхўжаев бошлиқ смена азаматлари ишлаётган 5-цех бундай мукофотга беш марта сазовор бўлди. Бу цех коллективи фабриканинг кўзгуси ҳисобланади. Шу цехни айландик. Темирчининг қўлида темир минг хил деталга айланганидек, пойафзалчилар қўлидан қўлдига ўтаётган шапалоқдек оддий чарм ҳам «йўрғаклар», қолипга кийгизилар, елимланар, чоклари тикилар, жилоланар ва «дазмолланарди». Тайёр бўлган пойафзални қўлга оламиз. Рассом биргина оригинал расм чизиш учун қанчадан-қанча вақтини бахшида этади: излайди, изланади, бир неча эскизларни йиртиб ташлайди, хулласи, тасвирламоқчи бўлган маҳсулининг ҳар бир бўёғи, ҳар бир чизиғи устида бош қотиради. Ижодий маҳсули элга манзур бўлса, бу унинг бахтидир. Пойафзалчи меҳнатининг ҳам шунга ўхшаш машаққатли ва мароқли томонлари бор. У бундай ишни фақат коллектив бўлиб амалга оширади. Фабрикада коллектив шаъни учун, эл олқишига сазовор бўлиш учун қураш нафаси ҳамма вақт сезилиб туради. Айниқса, Л. Чернишова бошлиқ чақалоқлар пойафзали ишлаб чиқариш участкаси коллективи мақтовли ютуқларни қўлга киритмоқда. Участка пойафзалчилари бир неча ойдан бери фабрика кўчма вимпелини қўлдан бермай келади. Бу азаматлар ойлик планларни ошириб бажаришмоқда.

Дилда бўлсагина тилга келаркан. Йил бошида социалистик мажбурият қабул қилинаётганда ҳар бир пойафзалчининг дилида катта орзулар тугилган эди. Мана шу орзулар рўёбга чиқиб фабрика ҳаётида ўз ўрнини топмоқда. Тўққиз ойлик сарҳисоблар шуни кўрсатдики, пойафзалчилар планга қўшимча 127 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришган. Ёки — 17 минг 600 кичкинтой пойафзал билан таъминланди, деган сўздир. Тежаб қолинган юмшоқ чарм моллари 485 минг квадрат дециметрни ташкил этди. Йил охиригача мўлжалланган 35 та янги пойафзал турини ўзлаштириш топшириғи бажариб бўлинди.

Фабрика директори Ф. Тегайдан эришилаётган ютуқларда яна қандай тадбирларнинг ўрни келаётганлиги ҳақида сўраганимизда, у шундай деди:

— Ютуқларга осонлик билан эришиб бўлмайди, албатта. Тома-тома кўл бўлур деб бекорга айтилмаган. Шундай бўлгач, ҳар бир ишчи-хизматчининг эришган ютуғи умумий муваффақиятимиз ифодасидир. Пойафзалчи энг аввало ўз касбини ардоқлаши, севиши керак. Меҳнат муҳаббатни ёқтиради. Ихлос билан, меҳр билан қилинган иш эса ҳаммавақт салмоқли, самарали бўлади.

Фабрика маъмурияти пойафзалчиларга етарли қулайликлар яратиб беряпти. Бу йил ишлаб чиқаришимиздан муносиб ўрин олган ўндан ортиқ янги дастгоҳ фикримиз далилидир. Бу дастгоҳлар меҳнат унумдорлиги, иш вақти ва маҳсулот сифатига ижобий таъсир кўрсатди. Ҳозирда 8 тур пойафзал давлат «Сифат белгиси» тамғаси остида чиқаётганлиги ютуқларимизни кўз-кўз қилиб турибди.

Тиришган тоғдан ошар, деган гап ҳақ экан. Фабрикада ўз касбини эъзозлаб, белгиланган маррани аллақачон ошгол қилган пойафзалчилар кўп. 205 киши 1974 йил ҳисобига, 76 киши 1975 йил ҳисобига ишлаётганлиги фикримизни қувватлаши мумкин. О. Йўлдошева, Л. Жугелова, О. Икматова, Ғ. Фозиловлар тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажариб қўйганлардан. Булардан ташқари яна 20 ишчи беш йиллик маррасини уч йилда эгаллашга интилиб, меҳнат отига қамчи босишяпти. Бу илғорларнинг шиори битта: тез ва соз ишлаш. Шундай шиор остида фидокорона меҳнат қилаётганлар сафи кун сайин ўсиб боряпти. Ҳалол меҳнат уларни элга танитяпти. Шуни айтадилар-да — олтин ўтда — одам меҳнатда билинади, деб.

А. МАННОПОВ,
Э. ЭРНАЗАРОВ.

ДЕҲҚОН ЎҚУВИ

Сирдарё областидаги қишлоқ агрозоотехника таълими системасида машғулотлар бошланди. Қиш мавсумида неча минглаб пахтакорлар, ғаллакорлар, чорвадорлар, механизаторлар илғор тажриба мактабларида, тўгаракларда, курсларда ўз билимларини оширадилар. Ҳар икки деҳқоннинг бири ўқинди.

Қишлоқ хўжалиги билимлари етти университетнинг ҳаммасида машғулотлар уюшқоқлик билан бошланди. Пахтачилик ва трактор бригадаларининг бошлиқлари, илғор комбайнчилар, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари шу университетларнинг тингловчиларидир.

Гулистон.
(ЎзТАГ мухбири).

Гулистондан олинган хабарни Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига қуйидагича шарҳлаб беришди:

Республика қишлоқларида қиш фаслида ўқиш бошланди. Иқтисодий таълим мактабларининг тингловчилари ўқишга киришдилар. Бу мактаблар деҳқонларга ғоят манзур бўлиб қолди. Ҳозир ана шу мактабларда 218 минг киши ўқимоқда. Машғулотлар қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ташкил қилиш асосларини ўрганишни кузатувчи программа асосида олиб борилмоқда.

Совхоз бўлимларининг бошқарувчилари, район қишлоқ хўжалиги бошқармаларининг бошлиқлари ўқиш учун Тошкент қишлоқ хўжалиги институтига келишган. Улар январь ойи давомида олимлар ва мутахассисларнинг лекцияларини тинглайдилар Тошкент областидаги илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибаси билан танишадилар, шу хўжаликларнинг 1973 йилги ишларини таҳлил қиладилар.

Совхозларнинг кўпгина директорлари, колхозларнинг раислари, механизатор инженерлар ва мелиораторлар ҳам қиш мавсумида Тошкент Қишлоқ хўжалик институтида ва Тошкент ирригация, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш институтида таълим оладилар. Улар ўз профессионал маҳоратларини оширадилар, назарий билимларини кўпайтирадилар. Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш техникумларида пахтачилик, ғаллачилик, сабзавотчилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги комплекс механизациялашган бригадаларнинг раҳбарлари малакасини ошириш курслари очилмоқда. Яқинда республика илғор тажриба мактабларининг ҳаммаси иш бошлайди.

Билим юртлари, техникумлар, мактаб ва курслар келгуси йил колхоз ва совхозлар учун ўн тўрт минг тракторчи, созловчи машинист, электрик, шофер ва бошқа мутахассислар тайёрлаб беради. Тарқиб топган практикага мувофиқ «Ташсельмаш» заводида «зангори кема» механик-ҳайдовчиларидан катта бир гуруппаси таълим олади.

Янги йил дастурхонига

ҚИШДА БАҲОР

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган агроном, Ленин ордени кавалери Зайниддин Фахриддиновнинг номи республикамиздагина эмас, балки Иттифоқимизга ҳам машҳур бўлиб бормоқда. У етиштирган серҳосил лимон навлари қардош республикаларнинг хўжаликларида ҳам ўзига кенг йўл топди. Ҳозирги вақтда Зайниддин ака яратган «Юбилейная» деб аталган лимоннинг янги нав кўчатлари Туркманистон, Озарбайжон республикалари ҳамда Наманган область хўжаликларига юборилиб турилибди. Шунингдек қардош Белоруссия республикасининг Минск шаҳридаги теплица хўжалигига ҳам жўнатилмоқда.

Биз яқинда теплица хўжалигида бўлдик. Ташқарида қиш. Бу ерда эса баҳор нафаси анқийди. Теплица мисоли боққа ўхшайди. Лимонлар ғарқ пишган. Ҳар тупда 350-400 донадан лимон санашингиз мумкин.

— Бу узилган ҳосилнинг ярмисигина холос, — дейди Зайниддин ака. Ҳали ҳосил хазинаси очилганича йўқ...

Ҳақиқатан ҳам цитрусчи айтганидай Ленин номли теплица комбинатида олтин ранг лимонлар жуда мўл. Шу кунгача 30 минг дона лимон аҳоли дастурхонига етказиб берилди. 6 тонна помидор сотилди.

Комбинат ишчи-хизматчиларининг ниятлари катта. Улар 45 минг дона лимон. 45 тонна помидор, 4 минг туп лимон кўчати етиштиришга аҳд қилганлар. Ҳозиргача 2 минг тупга яқин лимон кўчати тегишли жойларга ўтказиш учун жўнатилди.

Қиш фасли пойтахт меҳнаткашлари помидор, бодринг билан таъминлаб турилади. Аҳрол Наҳмиддинов, Мирҳолиқ Саманда-ров, Абсолих Мамараҳимов каби звено бошлиқлари, Пўлат Ражабов, Ёвмиддин Фахриддинов сингари резавор соҳибкорлар етиштирган маҳсулотлар кун сайин сероб бўлаётир. Улар янги йил дастурхонига 10 минг дона лимон, 8 тонна помидор, бодринг, минг тувак гул, икки минг сўмлик «Гладиолус», «Кала» навли гул, 800 килограмм редиска, укроп-петрушка тортиқ қилишмоқчи. Айни вақтда ана шундай маҳсулотларнинг дастлабки тонналари савдо ташкилотларига жўнатилди.

Оржоникидзе районидаги бу хўжаликда теплица комбинати йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Енгил типдаги плёнкадан ясалган теплица секцияларида кўп ва арзон ҳосил етиштирилмоқда.

— 10 гектар майдонда янги теплица қурилмоқда, — дейди Зайниддин ака, шунинг 4 гектари битказилиб, фойдаланишга топширилди. Эндиги мақсадимиз ана шу секцияларга лимон, помидор, бодринг, гул кўчатлари ўтказишдир.

«Спецстрой»га қарашли ПМК-33 қурувчилари бу теплица комбинатини 1974 йилнинг охиригача батамом қуриб фойдаланишга топшириш учун ғайратга ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

И. РУСТАМОВ,
Ф. ИСАЕВ.

Тошкентнинг Қўйлиқ теплица комбинати хўжалиги миришкорлари янги йил дастурхонига атаб ноз-неъматларни узишни бошлаб юборишди. Суратда: хўжалик илғорларидан З. Мирзааҳмедова (олдинда) бодринг қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

АХБОРОТ

ОЛМАОТАДАН ХАТ

БУЮРТМА АСОСИДА

Тошкент шампан виноси заводи қайта реконструкция қилиниб, кенгайтириляпти. Олмаотадаги «Казгипропищепром» институти лойиҳачилари тошкентликлар буюртмаси асосида шампан виноси заводи учун мўлжалланган лойиҳа тузадиган бўлишди. Мазкур лойиҳа устида Х. Джуриянц бошчилигидаги мутахассислар иш олиб бормоқдалар. Янги лойиҳада қуйиш ҳамда биохимия цехининг қайтадан тикланиши кўзда тутилган.

СИНАБ КЎРИЛДИ

Иссиқлик электростанциялари ва ГРЭСларда фойдаланиладиган электрон бошқарувчи асбоб илк марта лаборатория шароитида синаб кўрилди. Янги стенд-аппаратни синаб кўриш учун Олмаотадаги «Южэнергоремонт» инженерлик корхонасининг мутахассислари ҳозирлашди. Бундай аппарат ёрдамида турли ерлардаги электр энергия манбаларида созлаш ва кузатиш ишларини анча олиб бориш мумкин. Янги аппаратдан Ўзбекистон территориясидаги электр станцияларида ҳам фойдаланиш кўзда тутилган.

КИТОБ ФАБРИКАСИ

Қозоғистон пойтахтида улкан босмахона қурилиши бошлаб юборилди. Ҳозирги кунда республика корхоналаридa жами 240 миллион босма ғоғоз китоб нашр этилаётган бўлса, 1975 йилга бориб бу рақам 400 миллионга етади. 1980 йилга бориб, комплекс қурилиш ишлари ниҳоясига етказилади. Ўрта Осиёда энг йирик саналган бу корхона 420 киши ўқийдиган ҳунар-техника билим юртига ҳам эга бўлади.

Г. МАРАЛБОЕВ.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

ЯНГИ „МЕҲМОН“

XVII асрда Ғарбда кенг тарқалган «Ажойиботлар тарихи» деб номланган бир тўпламда «Комета — бахтсиз ҳодисаларнинг ҳақиқий белгисидир. Ҳар доим Ой тутилиши ёки комета кузатилгач, кўп ўтмай даҳшатли ҳодисалар: қонли юришлар, урушлар, буюк монархларнинг ўлими, империянинг ағдарилиши, очлик каби ҳодисалар рўй бериб, дунё охири яқинлашганидан дарак беради», — дейилган эди.

Ҳозир бу айтилган гапларнинг бемаъни эканлиги ҳаммага маълум. Бир вақтлар кишиларда кўрқиш-ваҳима туғдирган осмон жисмлари эндиликда астрономларимиз томонидан кузатиб борилади. Хусусан, кометанинг кўриниши, қуёш ва ой тутилиш ҳодисалари кузатилган кунлар астрономлар учун тарихий ҳисобланади.

Осмон жисмлари ичида кометалар кузатувчи зиммасига бир қатор муаммоларни юклайди. Барча планеталар каби комета ҳам қуёш атрофида айланадиган осмон жисми эканлигини биринчи бўлиб И. Ньютоннинг шогирди Эдмунд Галлей аниқлаган эди. У бир неча асрлар давомида кузатилган комета материалларини ўрганиб, улар ичида 1531, 1607 ва 1682 йилларда кузатилган кометаларнинг орбиталари бир-бирига жуда мослигини аниқлаган эди. Бу комета даврий равишда Қуёшга яқинлашаётган (унинг атрофидан айланганлиги туфайли) битта комета бўлса керак, деб гумон қилган ва унинг навбатдаги Қуёшга яқинлашуви 1758 йилда кузатилади деб, уқтирган эди. Галлей янглишмаган эди: 1758 йилда у эслатган комета кўринди ва унга олим шарафи учун Галлей деб ном берилди. Галлей кометаси Қуёш яқинидан 1835 ва 1910 йилларда ўтди. Кометанинг навбатдаги Қуёш яқинидан ўтиши 1985 йилда рўй беради.

Ушбу мақолада коинотдан келаётган янги «меҳмон» — комета тўғрисида фикр юритамиз. Бу думли юлдуз шу йилнинг 7 мартида Гамбург обсерваториясининг ходими Любош Кохоутек томонидан объективининг диаметри 80 сантиметрли Шмидт телескопи ёрдамида аниқланди. Май ойида у Қуёшдан 15 астрономик бирлик масофада (бир астрономик бирлик 150 миллион километрга тенг) бўлди. Комета шу йилнинг 28 декабрида Қуёшга энг яқин масофада, ўз орбитасининг перигелий нуқтасидан ўтиб, Қуёшдан узоқлиги атиги 22 миллион километрни ташкил қилади. Ердан узоқлиги қарийб 165 миллион километрга етади. Ерга яқинкелгандаги равшанлиги, дастлабки маълумотларга қараганда, Ойнинг биринчи чораги фазасидаги равшанлигига етади. Агар ҳисоблашлар аниқ бўлса, у ҳолда кометани кундузи ҳам кузатишнинг иложи бўлади. Тарихда кундузи кузатиш мумкин бўлган кометалар 1843, 1882 ва 1927 йилларда қайд этилган.

«Меҳмон» кометани оддий, қуролланмаган кўз билан осмоннинг Жануби-шарқида дастлаб Ақраб юлдуз туркумида, сўнгра Қавс юлдуз туркумида уфққа яқин жойда эрталаб кўриш мумкин. Бу даврда кометани кузатиш учун шароит қулай эмас. Январь ойининг бошидан комета Қуёш ботгач, кечки пайтда кўринади. Бу кузатиш учун жуда қулай Январда комета «думи»нинг узунлиги бир неча ўн даражани ташкил этади. Январда комета Жадди ва Далв юлдуз туркумлари бўйлаб ҳаракат қилади.

Февралнинг ўрталарига бориб, кометани оддий кўз билан кўриш қийинлашади. Кометани телескоп ёрдамида апрель ойи охиригача кузатиш мумкин. Хўш, бу комета астрономларга қандай янгиликлар беради деган савол туғилиши мумкин.

Аввало, кометанинг Ерга ва Қуёшга бу қадар яқин келиши жуда кам учрайдиган ҳодиса. Лекин у астрономлар учун жуда қадрли «меҳмон»! Кометалар табиати жиҳатидан муаммоларга бой осмон жисмларидан бири. У планеталар каби совуқ жисм ҳисобланиб, ўзидан нур чиқармайди. Қуёш нурларини қайтариши ҳисобига бизга кўринади.

Қизиғи шундаки, у планеталардан фарқли ўлароқ, Қуёшга яқинлашганда катталигини жуда тез оширади. Баъзан Қуёшдан бир неча марта катта бўлиб кетади. Айниқса, думининг ўсиши тез бўлиб, кунига миллион километрга чўзилиши мумкин. Комета қуёшга яқин келганда катталашади, шу билан бирга равшанлашади ҳам. Шу жиҳатдан уни бу даврда спектрал ўрганиш муҳим. Айрим элементларни, хусусан, дейтерий (оғир водород) ва гелийнинг кометада бор-йўқлигини аниқлаш унинг физик табиатини ўрганиш учун катта аҳамиятга эга.

Шуниси диққатга сазоворки, кометанинг дум қисми ҳар доим қуёшга тескари қараган бўлади. Бу ҳодиса Қуёш нурининг босими ва «Қуёш шамоли» деб аталмиш Қуёшдан чиқаётган корпускуляр заррачалар оқими туфайли юз беради, деб тушунтирилади. Кометаларга тегишли бу ҳодисаларни чуқурроқ ўрганиш учун ҳозирги замон обсерваториялари қувватли телескоплар ва спектрографлар билан жиҳозланганлиги яъни олдинги кузатиш асбобларидан кескин фарқ қилиши билан муҳимдир.

Шу кунларда бутун ер юзи астрономлари фазодан келаётган «меҳмон»ни «кутиб олиш»га катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Хусусан, СССРда ва АҚШда Ердан кузатиш билан бир қаторда ер атмосферасидан ташқарига (стратосферага) телескоплар чиқариш билан (чунки у ерда кузатиш учун шароит қулай) ва Ернинг сунъий йўлдошлари орқали кузатиш учун махсус программалар тайёрланмоқда. Шубҳа йўқки, бу программалар асосида кузатишлар «осмон вақимачиси» — думли юлдузни бизга яқинроқ таништиради, унга тегишли жумбоқларни ҳал этишда катта ёрдам беради.

М. МАМАДАЗИМОВ,
физика-математика фанлари кандидати.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИНИ УТКАЗИШДА ВА КАРНАВАЛ УЮШТИРИШДА ЕНҒИН ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИГА

АМАЛ ҚИЛИНГ

ЕНҒИН ХАВФСИЗЛИГИНИ САҚЛАШ МАКТАБ, БОЛАЛАР БОҒЧАСИ, КЛУБ ВА МАДАНИЯТ САРОЙЛАРИ РАҲБАРЛАРИГА ТОПШИРИЛАДИ

Коллектив арчаларини фақат камида иккита чиқиш жойи бўлган биринчи ёки иккинчи қаватда, залнинг ўртасида мустаҳкам ўрнатиш лозим. Арча фақат 24 вольтдан юп бўлмаган электр билан ёритилган бўлиши керак. Иллюминация учун ҳар хил рангли лампочкалардан фойдаланиш мумкин, лекин улар фақат заводда тайёрланган бўлиши керак.

Арчани ёндирмайдиган составда ишланмаган целлюлоид ўйинчоқлар, пахталар билан безатиш

МУМКИН ЭМАС

Тантана бошланишидан олдин ёритиш ва дастлабки ўт ўчириш воситаларини текшириш шарт. Ўт ўчириш командаси ёки нўгилли ўт ўчириш дружиналарининг телефон номерларини билиб олиш лозим. Эшикка олиб борадиган йўллар бўш ва эшик енгил очилиши керак.

Янги йил ва карнавални ўтказишда бенгал ўтлари ва қарсилдоқлардан фойдаланиш мумкин эмас. Карнавал қатнашчиларининг костюмларини ёндирмайдиган составга шимдиришлари

ТАВСИЯ ҚИЛИНАДИ

Карнавал костюмлари ва пахтани ёндирмайдиган составда шимдириш учун инструкциялар билан химикатларни нўгилли ўт ўчириш жамиятидан олиш мумкин. Ёндирмайдиган состав билан шимдирилган костюм ва пахта ўзининг кўринишини йўқотмайди ва ёнмайди. Костюмларни ювмаллаш ва дазмоллаш мумкин.

Хоналарда арчаларни ўрнатишда ҳам ёнғин хавфсизлиги қоидаларини эсдан чиқармаслик керак.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ОМОНАТ КАССАЛАРИДА САҚЛАНГ!

ҚУЛАЙ, МАНФААТЛИ ВА ИШОНЧЛИ!

Омонат кассаларига пул қўйиш — жамғармаларни сақлашнинг энг қулай ва ишончли усулидир. Ҳар бир меҳнат қилиш омонат кассалари хизматидан фойдаланиб, ўз шахсий бюджетини энг тўғри ва рационал равишда қуриши, қимматбаҳо буюмлар сотиб олиш ва бошқа мақсадлар учун зарур маблағни жамғариши мумкин.

Омонат кассасига пул қўйиш учун кассага шахсан келиш шарт эмас. Омонат кассасига пул қўймоқчи бўлган киши ўзи ишлаб турган корхона, муассаса, совхоз ёки колхоз бухгалтериясига ҳар ойи ўзига тегишли иш ҳақининг ёки бошқа пул даромадларининг маълум суммасини омонат кассасидаги счётга ўтказиш тўғрисида ариза ёзиб топшириши мумкин.

Омонат кассасига қўйилган пулни пул топширилган омонат кассасидан ҳам, мазкур шаҳар ёки райондаги марказий омонат кассасидан ҳам олиш мумкин.

Омонат кассаларига қўйилган пуллар бўйича процент ёки ютуқлар шаклида даромад тўланади.

Совет давлати омонат кассаларига қўйилган омонат пулларининг сир тутилишини, сақланишини ва пул қўйилган кишининг биринчи талаби бўйича берилишини гарантиялайди.

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ОМОНАТ КАССАЛАРИДА САҚЛАНГ!

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

30 ДЕКАБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН

ЕШЛАР «ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Гулшод ОТАБОЕВА.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ҚИЗЛАРХОН ДЎСТМУҲАМЕДОВА.

БАҲРОМ МАВЛОНОВ.

VII Жаҳон ёшлар фестивалининг лауреати

РАВШАН АКБАРБЕКОВ.

Бутуниттифоқ ёшлар фестивалининг лауреати

ШУҲРАТ ЙЎЛДОШЕВ

Республика музика-ижрочилар конкурсининг лауреати

ТОҲИР СОБИРОВ, ГУЛШАН ҲАСАНОВА,

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программада — жаҳон халқларининг қўшиқ ва рақслари,

Концертмейстер — Нодира ШЕРАЛИЕВА.

Бадиий раҳбари — Мирсодиқ ТОЖИЕВ.

Программани — Света Тоҳирова олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА ЎТГУСИ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

А. ЦАГАРЕЛИ асари.

Г. КАНЧЕЛИ музикаси.

Таржимон — шоир ЖУМАНИЁЗ ЖАББОРОВ.

«ХОНУМА ХОНИМ»

(2 пардали комедия)

Пьесани Е. КОНСТАНТИНОВ ва Р. РАЦЕР инсценировка қилишган.

Саҳнага қўювчи режиссёр Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист БАҲТИЁР ИХТИЁРОВ.

Дирижёр — З. ТОШМАТОВ.

Рассом — Ўзбекистон ССР-да хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза мукофоти лауреати Ҳ. УМАРОВ.

Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.

Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.

Концертмейстер — М. ФУРМАН.

Режиссёр ёрдамчиси — Р. МУҲИДДИНОВА.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Мелиорация сув хўжалиги министрлиги «ГОСНИИСРЕДАЗПРОМЗЕРНОПРОЕКТ»инг ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИГА қурилиш, электротехника, технология, сантехника ва смета, та бўлимларига группа раҳбарлари, катта инженерлар, инженерлар, техник-лойиҳачилар, машинисткалар КЕРАК

МЕҲНАТ ҲАҚИ: инженер ва техник ходимлар штати бўйича, машинисткаларники — ишбай-мукофотли.

Турар жойга муҳтож бўлган мутахассисларга 2-3 йил ичида турар жой берилади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

РАДИО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ ПРОГРАММАЛАРИ ОБУНАЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

1974 йил 1 январдан бошлаб «ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ» — «ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»:

«ГОВОРИТ ТАШКЕНТ» — «ГОВОРИТ И ПОКАЗЫВАЕТ ТАШКЕНТ» ДЕБ ҚАЙТА НОМЛАНДИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг нашриёти.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 ДЕКАБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Телефильм. 18.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Миллионлар лекинча университети (Москва). 20.00 — Ун минут музика. 20.10 — Туямўйин гидроузели — зарбдор қурилиш. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Дўстлик экрани. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тошкент талантлари (фильм-концерт). 23.05 — Султон Жўраниинг адабий портрети. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.30 — МОСКВА. 18.50 — Спорт кўрсатуви. 19.30 — Мардлик-мангулик (Тошкент). 20.00 — Концерт. 20.25 — Телеспектакль. 22.00 — ТОШКЕНТ. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ўқув кўрсатуви. 19.45 — Фильм-концерт. 21.15 — Камолот сари (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/XII да Кармен-сюита; Оймомиз ва безори, 28/XII да Кармен, 29/XII да Чио-чио-сан.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/XII да Табассум ўғрилари, 28/XII да Олтин девор, 29/XII да Шоҳ Эдип.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/XII да Ажаб савдолар, 28/XII да Ҳалима, 29/XII да Ўжарлар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЕШ ҚАЛБЛАР» коллективининг гастролларн.

КИНО

Ҳаводаги саргузаштлар (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқуруи).

Қора қирол муаммоси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқуруи). «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Мен — Шаповалов «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқуруи)

Угай она — «МИР» (кундуз ва кечқуруи).

Рам ва Шам (2 серия, ўзбек тилида) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқуруи).

Жавоҳир маликасига ҳужум — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ». С. РАҲИМОВ номли, Ғ. ГУЛОМ номли (кундуз ва кечқуруи).

Садоқат (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқуруи).

Синган тақа — «ЧАЙКА». «МОСКВА» (кундуз ва кечқуруи). «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Мен — Шаповалов «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқуруи)

Угай она — «МИР» (кундуз ва кечқуруи).

Рам ва Шам (2 серия, ўзбек тилида) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқуруи).

Жавоҳир маликасига ҳужум — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР

Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330256 гача

Р. 04495. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. 303.